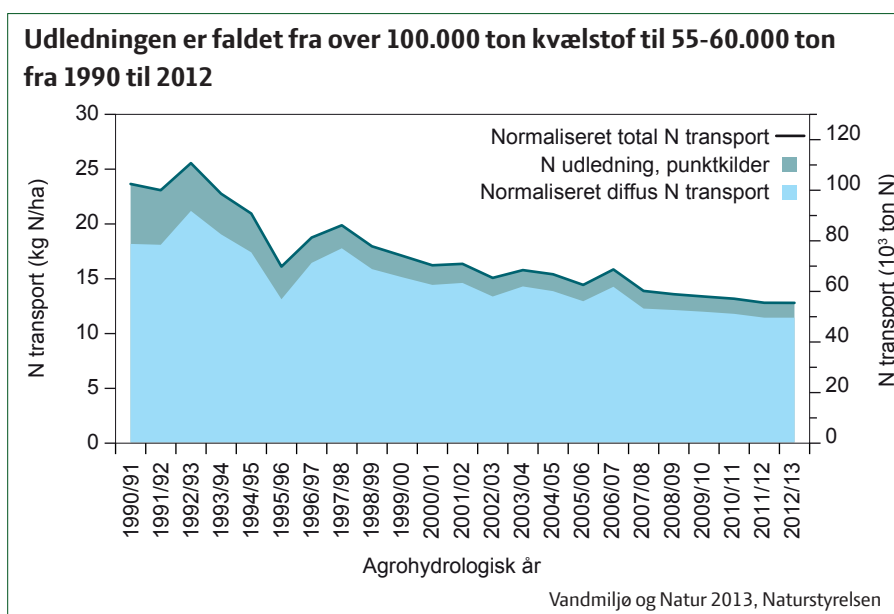

Vandrammedirektivets krav til miljøtilstanden i fjord og hav

Baggrund

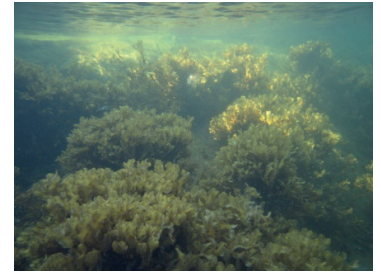
- Målsætningen i vandrammedirektivet, der skal opnås gennem vandplanerne, er god miljøtilstand. Tilstanden i kystvandene måles på udvalgte indikatororganismer fx ålegræs og bunddyr.
- Næringsstoffer er kun et understøttende element i forhold til vurdering af miljøtilstanden, og der er derfor ikke noget krav om, at indsatsen skal være rettet mod reduktion af kvælstofudledningen.
- Den landbaserede tilførsel af kvælstof og fosfor er faldet med henholdsvis ca. 50 procent og ca. 63 procent siden 1990, når der er korrigeret for variationen i ferskvandsafstrømningen¹.

- På trods af halveringen af næringsstofudledningen er tilstanden ikke forbedret på mange af de punkter, som er vigtigst i vandrammedirektivsammenhæng. Vandet er ikke blevet klarere, og ålegræsset vokser ikke på dybere vand¹.
- Forskere har rejst tvivl om målsætningen for miljøtilstanden overhovedet kan nås. Vandområderne er udsat for mange påvirkninger samt et ændret klima i forhold til den referencetilstand, der fandtes for over 100 år siden, som vandområdeplanerne sigter efter².
- I de nye vandområdeplaner lægges der igen op til næringsstofreduktioner. Hvis de skal gennemføres på landbrugsfladen, bliver det med alvorlige konsekvenser for erhverv og samfund til følge.

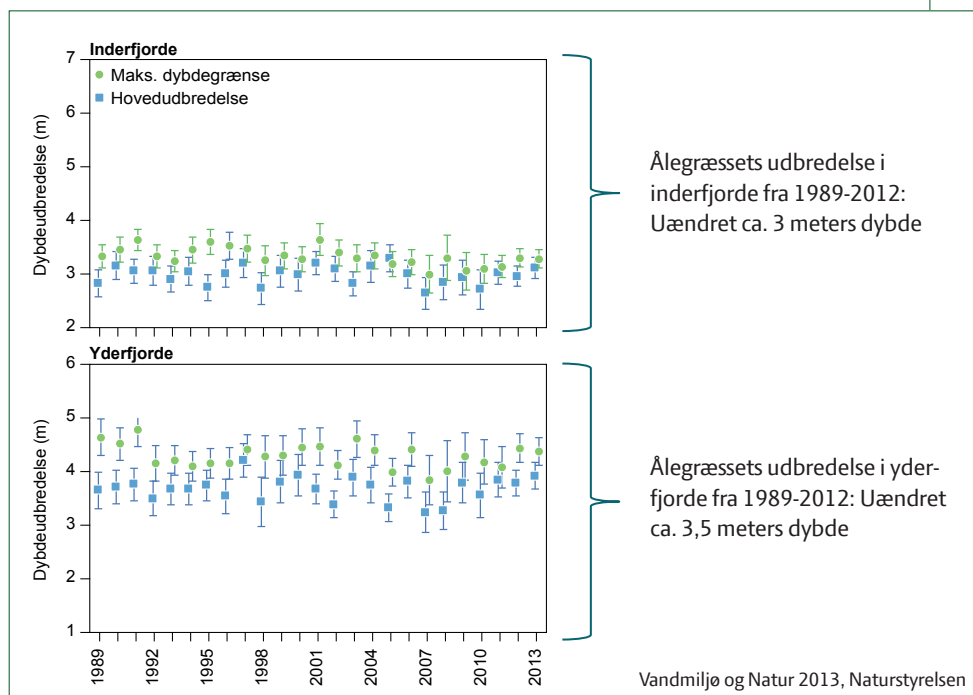
¹ Jensen, P.N., Boutrup, S., Fredshavn, J.R., Svendsen, L.M., Blicher-Mathiesen, G., Wiberg-Larsen, P., Bjerring, R., Hansen, J.W., Søgaard, B., Pihl, S. & Holm, A.G. 2015. Vandmiljø og Natur 2013. NOVANA. Tilstand og udvikling – faglig sammenfatning. Aarhus Universitet, DCE – Nationalt Center for Miljø og Energi, 90 s. - Videnskabelig rapport fra DCE - Nationalt Center for Miljø og Energi nr. 126 <http://dce2.au.dk/pub/SR126.pdf>

² Duarte et al. 2009. Return to Neverland: Shifting Baselines Affect Eutrophication Restoration Target. Estuaries and Coasts. January 2009, Volume 32, Issue 1, pp 29-36.

Hovedbudskaber om miljøtilstanden

- Indsatskravene fokuserer alene på næringsstoffer og bygger ikke på en grundig analyse af alle relevante presfaktorer. Ved beregningerne er der bl.a. ikke taget højde for alle de væsentligste påvirkninger af kystvandene. Det gælder fx fiskeriets betydning, næringsstoffer i bundlaget, tungmetaller, manglende stenrev, ændrede fysiske forhold m.m.³
- Tilstanden er forårsaget af en kombination af mange årsager. Når man i vandområdeplanerne kun har fokus på kvælstof, er det højst tvivlsomt, om målet om god tilstand kan nås.
- Dansk landbrug er blandt verdens førende, når det handler om miljøvenlig produktion af fødevarer. Det gælder derfor om at understøtte produktionen i Danmark, så produktionen ikke flyttes til mindre effektive lande. Det kan fx gøres ved at sikre erhvervets konkurrenceevne i forhold til nabolande.
- Danmark har reduceret kvælstofudledningen med langt mere end de andre lande omkring Østersøen⁴.
- For hurtigt og mere effektivt at opnå god tilstand bør regeringen gå nye veje med indsats direkte i vandområdet med restaureringstiltag såsom udsåning af ålegræs. Uden andre indsatser end næringsstofreduktioner er det ikke muligt at opnå god tilstand inden for tidsrammen⁵.

Se notatet "Virkemidler uden for dyrkningsfladen er billigere og bedre end reduktion af gødningstilførsel" for mere baggrund om marine virkemidler og argumenterne for, hvorfor det er en god ide at benytte dem.

³ Miljøministeriet. Danmarks Havstrategi Basisanalysen, side 91-92.

<http://www2.nst.dk/Download/Vandmilj%C3%B8/Basisanalyse.pdf>

⁴ HELCOM 2013, Review of the Fifth Baltic Sea Pollution Load Compilation for the 2013 HELCOM Ministerial Meeting. Balt. Sea Environ. Proc. No. 141

⁵ Syddansk Universitet.

http://www.sdu.dk/om_sdu/fakulteterne/naturvidenskab/nyheder_2014/2014_05_13_fjords